

Sygn. akt V CSK 478/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z urzędu

przy uczestnictwie J. P.

o stwierdzenie zasadności przyjęcia do szpitala psychiatrycznego w myśl art. 24

ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 grudnia 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt XIII Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 września 2018 r. Sąd Rejonowy w W. stwierdził istnienie podstaw do przyjęcia w dniu 30 maja 2018 roku uczestnika postępowania J. P. do szpitala psychiatrycznego na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Postanowieniem z 24 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację uczestnika.

W skardze kasacyjnej uczestnik jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie strony skarżącej, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sądy pierwszej, jak i drugiej instancji w sposób ewidentny dopuściły się

naruszenia art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego przez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie i uznanie, że zaistniała przesłanka wskazana w tym przepisie, uzasadniająca przyjęcie do szpitala psychiatrycznego bez zgody uczestnika, podczas gdy analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie pozwala na poczynienie takich ustaleń.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100,

z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07).

Zdaniem uczestnika, Sąd w sposób oczywisty naruszył art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Odnosząc się do tej kwestii, należy w pierwszej kolejności wskazać, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Nie oznacza to, że przedmiotem oceny Sądu Najwyższego nie może być kwestia, czy spełnione zostały przesłanki z art. 24 ust. 1 ustawy, jednak ocena ta musi odnosić się wyłącznie do faktów ustalonych w zaskarżonym orzeczeniu. Innymi słowy, przy rozpoznaniu skargi kasacyjnej możliwe jest badanie, czy ustalony zespół okoliczności faktycznych należy zakwalifikować jako przemawiający za tym, że dotychczasowe zachowanie osoby wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, a zachodzą wątpliwości, czy jest ona chora psychicznie, jednak okoliczności te nie mogą podlegać modyfikacjom ani uzupełnieniom postulowanym przez stronę lub wynikającym z własnych ustaleń Sądu Najwyższego.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w rzeczywistości ogranicza się do zakwestionowania ustaleń faktycznych i oceny dowodów dokonanej przez Sądy rozpoznające sprawę, co jest niedopuszczalne na tym etapie postępowania.

Biorąc to pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.